

A Magyar Kémikusok Egyesületének tudományos ismeretterjesztő folyóirata és hivatalos lapja

SZERKESZTŐSÉG:

Felelős szerkesztő: LENTE GÁBOR
KISS TAMÁS örökös th. főszerkesztő
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztőbizottság:

KEGLEVICH GYÖRGY,
a szerkesztőbizottság elnöke,
BÁLINT MÁRIA, BUZÁS ILONA,
DOMBRÁDY ZSOLT, FÁBIÁN ISTVÁN,
GREINER ISTVÁN, HANCSÓK JENŐ,
ifj. SZÁNTAY CSABA, KALÁSZ HUBA,
KISS TAMÁS, MERNYÁK ERZSÉBET,
SKODÁNE FÖLDES RITA,
SZÉPVÖLGYI JÁNOS, TÖMPE PÉTER,
ZÉKÁNY ANDRÁS

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA, DOBÓ DORINA,
KEGLEVICH KRISTÓF, KERTI GÁBOR,
NAGY GÁBOR, PAP JÓZSEF SÁNDOR

Szerkesztőségi titkár: SÜLI ERIKA

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelők
A szerkesztésért felel: LENTE GÁBOR

Szerkesztőség: 1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-225-8777, 36-1-201-6883
Fax: 36-1-201-8056
E-mail: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
Felelős kiadó: SZABÓ JÁNOS ZOLTÁN
Nyomdai előkészítés: HORVÁTH IMRE
Nyomás: Europrinting Kft.
Felelős vezető: ENDZSEL ERNŐ
ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete
Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank
10700024-24764207-51100005 sz.
számlájára „MKL” megjelöléssel
Előfizetési díj egy évre 11 400 Ft
Egy szám ára: 950 Ft. Külföldön terjeszti
a Batthyany Kultur-Press Kft.,
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
1251 Budapest, Postafiók 30.
Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:
SÜLI ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,
1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-201-6883, fax: 36-1-201-8056,
e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális és archivált számaink honlapunkon
(mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541
HU ISSN 0025-0163 (nyomtatott)
HU ISSN 1588-1199 (online)
DOI: 10.24364/MKL.2024.05

A lapot az MTA MTMT indexeli, és a REAL,
továbbá az Országos Széchényi Könyvtár
(OSZK) Elektronikus Periodika Adatbázisa
és Archivuma (EPA) archiválja

A Magyar Kémikusok Lapja májusi száma interjút közöl Brücher Ernő professzorral több mint 65 éves pályafutása kapcsán. Az interjú számos emléket és gondolatot elindított bennem, az egyetemi éveket, szerelmeket és barátságokat. És azt, hogy amikor 1982-ben megkezdtem vegyész tanulmányaimat a Kossuth Lajos Tudományegyetemen, Brücher tanár úr általános kémia előadásai jelentették az első találkozást azzal a kémiával, ami miatt vegyésznek jelentkeztem és ami jóval meghaladta a gimnáziumban tanult közismereti anyagot. Éles volt a kontraszt az egyetemi és a gimnáziumi kémia között, de ugyanúgy éles volt a kontraszt az én gimnáziumból eredező tudásom és a debreceni vegyipari szakközépiskolából érkezett csoporttársaink tudása között. Mindazonáltal az akkori gimnáziumi kémiaoktatás megfelelő alapokat adott az egyetemi szintű kémia megértéséhez, befogadásához, elsajátításához. Az 1970–80-as évek 1–3. évfolyamos gimnáziumi kémiaoktatásához képest jelenleg a kémia tantárgy oktatása két tanévre korlátozódik és folyamatosan teret veszít. Eközben az elsajátítandó tananyag lényegesen (és szerintem feleslegesen) elméletibb és a gyerekek számára nehezebben emészthető lett.

Brücher Ernő is hivatkozik az elkötelezett tanáregyenlőségekre, akik nélkül ő sem válhatott volna azzá, aki lett. Manapság, amikor a kémia iránti érdeklődés folyamatosan csökken, minden korábbinál nagyobb szükség van a lelkes, elkötelezett tanárookra, hogy megmutassák a kémia szépségét, hogy a gyerekek érdeklődését felkeltsék a kémia és a kémikus vagy akár a kémiatanári pálya iránt. Sajnálatos, hogy ezzel szemben a kémia (és általában a természettudományos) tanári pálya egyre kevésbé tűnik vonzóknak, a kémiatanári szakokra egyre kevesebben jelentkeznek. Pedig nélkülük nem lesznek vegyészek, vegyész-mérnökök, gyógyszereszek, nem lesz gyógyszeripar, petrolkémia, agrokémia, laboratóriumi diagnosztika és még sorolhatnám!

Úgy vélem, a mai magyar kémikus társadalom felelőssége is, hogy felismerje, a huszonnegyedik órában vagyunk, és nekünk is lépniünk kell, hogy megállítsuk az évtizedek óta tartó rossz tendenciát, a természettudományos oktatás leépülését.

Ahhoz, hogy a kémia és általában a természettudományok iránti érdeklődést felkeltsük, fontos, hogy ne csak a tudományokat, de azok egyszerű művelőit is megmutassuk a gyerekeknek, hogy tudják, kik voltak a Marslakók, ki volt Kármán Tódor, Neumann János, Szent-Györgyi, Hevesy, vagy akár a maiak közül Barabási Albert László, Karikó Katalin.

Huszonöt évvel ezelőtt volt szerencsém eljutni Los Alamosba, a Bradbury Science Museumba. Amikor a múzeumőrrel a Manhattan-tervről beszélgettünk, és kiderült, hogy magyar vagyok, nemcsak a projektben részt vevő magyar tudósokat tudta beazonosítani, de azzal is tökéletesen tisztában volt, hogy az az iskola, ahol az alapokat szerezték, a budapesti farsori gimnázium volt. Vajon a mai átlag magyar emberek közül hányan vannak ezzel tisztában?

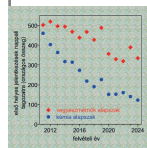
A szerző ezúton kéri az olvasó elnézését a csapongó gondolatokért, amelyeket a Brücher Ernővel készített interjú indított el benne. Ezzel ajánlom olvasásra a jelen lapszámot és benne az interjút. Remélem, másokban is érdekes gondolatokat fog indukálni!

2024. május

Urbányi Zoltán
a Magyar Kémikusok Egyesülete alelnöke

TARTALOM

VEGYIPAR ÉS KÉMIATUDOMÁNY	
Vasdiploma után. Beszélgetés Brücher Ernővel , a Debreceni Egyetem emeritus professzorával	134
IPARI BEMUTAKOZÁS	
Kocsis Gabriella, Kiss Evelin Liza, Farkas Norbert, Bokotey Sándor: Agrokémia Sellye Zrt. – ahol a jövő a fenntartható mezőgazdaságért formálódik	138
Lente Gábor: A pécsi hőerőmű	140
HONNAN LESZ ENERGIÁNK?	
Lente Gábor: Könyvbemutató sajtóbeszélgetés a fenntartható energiagazdálkodás ellentmondásairól	142
KÖNYVISMERTETÉS	
Lente Gábor: Az energetikai ábrándok kegyetlen termodinamikájá (Gelencsér András: <i>Ábrándok büvöletében. A fenntartható fejlődés korlátai</i>)	143
KITEKINTÉS	
Inzelt György: <i>Kiről nevezték el?</i> Az Arrhenius-egyenlet	146
Kutasi Csaba: „Ereszti a színét, más textíliákat összefog...” A használati szintartósságot befolyásoló tényezők	150
SÉTÁK A TUDOMÁNY KÖRÜL	
Silberer Vera: A párizsi villanytűndér	156
A HÓNAP KÉMIAI PUBLIKÁCIÓJA	159
VEGYÉSZLELETEK	
Lente Gábor rovata	160
A HÓNAP HÍREI	162

Címlaponk:
Mélypont az első helyes jelentkezések a kémiai nappali tagozatokra (grafikon: Lente Gábor)